

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárai egyesüljétek!

NÉP-~~AKARAT~~AKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vébbé fejletlenek saját jövője képe-
teltatja". (Marx.)

No. 93 szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 november 20

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

VÁMREVIZIÓ.

A kérdések között, melyek közül a tőke po-
litikai pártjainak választási harca kiélekedett,
első helyen áll a vámrevízió kérdése. Mindkét
párt szükségét érezte, hogy kilátásba helyezze
a vámtörvények áttekintését és módosítását.
A republikánusok szerint az volt a lényeges,
hogy a vámtörvényeket a vámtörvényeknek,
a védővámok hivat, vagyis republikánusok mó-
dosítsák: a demokraták szerint az volt a fontos,
hogy e módosítás a nagytőke ellenségeinek, a
"kis emberek" barátainak, a demokratáknak
munkája legyen.

Mint a többi kérdésekben, úgy a vámkérdés-
ben is a két párt utján szembeállt a középosztá-
ly az ultra-kapitalista osztályal. A kérdé-
zés eleve a nagytőkének kedvezett. Még ha
Bryan győzött volna is, a törvényhozás több-
sége melyet a lefolyt választás egyáltalán nem
érintett, megmaradt volna republikánusnak s
Bryan kezét megkötötte volna a vámkérdés-
ben. A legrosszabb körülmények között nem
váltakoztak volna a vámtörvények, azonban Taft
győzelme változást biztosít a nagytőke javára.

Mindkét párt határozott ígéretet tett, hogy
győzelme esetén első sorban a vámrevízióval
fog foglalkozni. Ez ígéret ösztönzésében nem
lehetett kételkedni senkinek. Mindkét fél ré-
széről kapitalista érdek kényszerítő hatása foly-
tan vetetett fel a kérdés s a tőkének pártja le-
hetett igéretszegő, lehet kétszínű, de nem a ka-
pitalista érdekekkel szemben. Mint várható
volt, a győztes párt vezére, ezúttal Taft, ki-
jelentette hogy beiktatása után a 61-ik kong-
resszust rendkívüli ülésszakra hívja egybe,
melynek kizárólagos feladata a vámrevízió
lesz. És a kongresszusnak "Ways and Means
Committee"-ja már megkezdte a munkát.

Mint már említettük, a vámkérdés tisztán
kapitalista kérdésé vált. A vám eredeti célja
az volt, hogy a külföldi munkaterméket kizárja
s így a belföldi ipar fejlődését biztosítsa. Ipa-
rilag elmaradt országokban, melyekben az ipar
fejlődése létkérdés, a vámkérdés még országos
érdeku lehet, azonban az Egyesült Államok-
ban az egész világot tulszányaló fellegtségű
ipar mellett, semmi esetre sem szolgálhatja
többé ezt a célt. Azokban az országokban, ahol
a külföldi termékek ellen az ipar fejlődése ér-
dekeiben, kell védekezni, kedvező szinben lehet
feltüntetni a munkások előtt a védővámokat,
mint amelyek alkalmasak, hogy munkát bizto-
sítsanak. Azonban az Egyesült Államokban a
fejlett kapitalista termelés, melylyel együtt jár
az általános munkanélküliség, nemcsak ellen-
szülő, de teljesen meg is semmisíti a védő-
vámok a hatását. Az Egyesült Államokban a
védővámok kizárólag az ipari monopoliumok
biztosítékai. Fentartásuk a nagytőke, meg-
szüntetésük a kistőke érdeke.

És ezt nagyon jól tudják a republikánusok.
Tudja Taft is és elárulta meglepetését, midőn
értesült, hogy a kongresszus bizottsága előtt
a gyárosok nem jelentek meg, hogy be-
szóljanak a vámok mikénti revíziójába.

"Hol vannak a gyárosok? Miért nem jelen-
tek meg? Azt hiszem, hogy e kérdésben
az ő véleményüknek is nyilvánulni kell. Hosz-
szu és gondos kutatást eszközöltek. Hol van
Mr. Van Cleave?" — kérdezte Taft.

Mr. Van Cleave a gyárosok szövetségének
feje. Az ő távolléte lepte meg leginkább Taftot.
Pedig a meglepetésre nem volt semmi ok. A
gyárosok szövetségének teljesen felesleges,
hogy eljárja a bizottság előtt a szokásos ko-
médiát, hogy a vámrevízió módosítás mellett
a gyárosok érdekében argumentáljon. A bi-
zottság vizsgálhat, véleményeket meghallgat-
hat, a módosításra vonatkozó törvényjavaslat
még tárgyalás előtt a gyárosok szövetsége elé
fog kerülni szentesített végett, ha ugyan nem a
gyárosok szövetsége fogja megszerkeszteni a
törvényjavaslatot.

Amikor a kongresszus a mai tarifa-törvé-
nyeket megalkotta, a cukorvám kérdésében az
egyik honatya aggodalmát fejezte ki, hogy a
javaslat káros a cukorgyárosok, (tulajdonké-
pen a cukortrust) érdekeire. A javaslat előadó-
ja így nyugtata meg az aggodót: "Miként le-
hetne a javaslat káros, mikor maguk a cukor-
gyárosok szerkesztették meg." Ezzel a vita
megszűnt. A javaslatot szó nélkül elfogadták.
S joggal lehet követelni, hogy hasonlóképen
volt az egész tarifa-javaslatl s ugyancsak
így lesz most is.

Vagy kell-e nagyobb biztosíték a vámtörvé-
nyeknek a nagytőke javára történendő módo-
sítására annál, hogy a törvényhozók maguk is
a kapitalista osztályhoz tartoznak. Sherman,
kinek elnöklése alatt a szenátus tárgyalni fog,

nagytőkés, gyárai vannak. Taft, ki a törvénye-
ket szentesíteni fogja, többszörös milliomos
család tagja.

A vámrevízióknak nehézsége, — mint a védő-
vám hívei mondják, — abban rejlenek, hogy
a fogyasztó és termelő érdekei egyenlően, igaz-
ságosan elégtessenek ki. Vagyis legyen olyan
magas védvám, hogy a belföldi piac kizáróla-
gosan a belföldi tőkének biztosítsák; de ne
legyen oly magas, hogy minden verseny ki-
zárásával a tőkének szolgáltassanak ki a fo-
gyasztók.

Ha tényleg így akarnák megcsinálni a reví-
ziót, nehéz feladat volna. Azonban nem így
van. A fogyasztók védelmének csak a látszatát
akarják kelteni.

A kongresszus rendkívüli ülésszakának mun-
kájától nem várhat a munkásosztály semmit;
a kapitalista osztály sokat. Hatalmának újabb
kiterjesztését, érdekei előmozdításának újabb
biztosítékait.

Kapitalisták parlamentjétől nem is várható
másként. Épp úgy mint a gazdasági téren, amíg
a munkásosztály megtűri az ipari kényuralmat,
uralkodnak föllette; a politikai téren is, amíg
a politikai hatalmat ellenségeinek engedi át, el-
lene fogják fordítani.

A MUNKÁSOSZTÁLY.

(A proletáriátus.)

— Irta: Kautsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta:
Dániel De Leon.

A nők és a gyermekek révén toborzott munkanélküliek serege.

A kisgazdáknak s kistermelőknek kisajátítá-
sa folytán, a messze földről szállított munkás-
tömegek által, a nő- és gyermek munka fejlesz-
tése révén, a szakma megtanulásához szüksé-
ges idő megrövidítésének következtében a ka-
pitalista termelő rendszernek módjában áll,
hogy a rendelkezésre álló munkaerő mennyi-
ségét végtelenül megnövelje. És ezzel karöltve
jár az emberi munka termelőképességének nö-
vekedése a technika fejlődésének következmé-
nye képen.

A géphasználat révén toborzott munkanélküliek serege.

Egyidejűleg e tendenciákkal a gépek által-
dóan kiszorítják s fölöslegessé teszik a mun-
kást. A gép munkaerőt takarít meg, egyébként
hasznavehetetlen volna. Az ipar minden ágá-
ban — s jegyezzük meg, hogy ma a földművel-
és iparág s éppúgy érintetik a kézi munká-
tól a gépmunkára való átmenetet az ez által
érintett munkásoknak nagy vesztesége kíséri,
kik — legyenek akár kézművesek, akár mecha-
nikusok, vagy mezőgazdasági munkások, kik
szántanak, aratnak vagy vetnek, — a gép által
fölöslegessé tétetnek s az utcákra szorítottak.
A gépeknek ezt a következményét érezték a
munkások legelőször. A 19-ik század első évei-
ben számtalan zavarág s még ma is elég gyá-
kori eset tanuskodik a szenvedések s a kétség-
bejött helyzet mellett, melyekben a munkás-
osztálynak része van a kézi munkának a gép-
munka által történő helyettesítése következté-
ben. A gépek beállítása s az ezt kísérő körü-
lmények minden időben vészthozók a munká-
sokra, akiket érint. Igaz ugyan, hogy bizonyos
körülmények között más munkások nyerne-
kezáltal, például azok, kik a gépek gyártásával
foglalkoznak, de először ezeknek a szerencsé-
seknek száma sokkal kevesebb, mint akik ka-
rosodnak, másodsorú kétséges, hogy ennek tu-
data vizsgálatul szolgálhat-e a károsultak-
nak, végül a gépiparban dolgozók maguk is
érezik a gépek hatását.

A gép következménye az, hogy vagy ugyan-
olyan mennyiségű termék állítható elő keve-
sebb munkással, mint azelőtt, vagy több meny-
nyiséget lehet termelni a munkások számának
emelése nélkül. Ebből az következik, hogy ha
egy országban a munkában levő munkások
száma nem csökken a géprendszer fejlődésével,
akkor a piacnak kell kiterjeszkedni a munká-
sok növekedett termelésének arányában. Látva
azonban, hogy a gazdasági fejlődés növeli a
munkás termelőképességét s ugyanakkor nö-
veli a nélkülözhető munkaerő mennyiségét,
természetszerűleg következik, hogy ha el akar-
juk háritani a munkások kényszerített munka-
nélküliségét, a piacnak sokkal nagyobb mé-
rtékben kell kiterjeszkedni, mint aminő mérték-
ben a gép növeli a munkaképességet. A piac-
nak így gyors kifejlesztése ritkán történik meg
a kapitalista termelés uralma alatt. A kapitalis-

ták által hirdett "terjeszkedési" elmélet nem
felel meg. Következésképpen a kényszerített
munkanélküliség állandó tünemény a kapita-
lista termelésben s elválaszthatatlan tőle. Még
a legjobb időkben is, mikor a piac hirtelen je-
lentékeny módon kiterjed s az üzleti élet élénk,
a termelés képtelen munkát nyújtani az összes
munkanélkülieknek. A rossz időkben pedig,
mikor az üzlet pang, számuk mesés módon
emelkedik. Tényleg, a munkanélküliek hatal-
mas hadsereget alkotnak, — mint Marx nevezte
— ipari tartalék sereget; a munkaerő had-
seregét, mely mindig készen áll a kapitalisták
szolgálatára; hadsereget, mely a kapitalisták
tartálékul szolgál, ha az ipari ütközet kiéle-
sedik.

A munkanélküliek hadseregének értéke a kapitalistáknak.

A kapitalistának megbecsülhetetlen ez a tar-
taléksereg. Hatalmas fegyver a kezében, mely-
lyel leigazza a munkában levőket. Miután
egyeknek tulsok munkája mások részére
munkanélküliséget idézett elő, ezeknek mun-
kanélkülisége eszköz arra, hogy az előbbieket
tulszított munkára kényszerítsenek. S még
akadnak, kik tagadják, hogy a dolgok a lehető
legjobban vannak elrendezve.

Bár az ipari tartaléksereg emelkedik vagy
csökken az üzleti élet emelkedésével vagy
csökkenésével, mindazáltal állandó hajlama
van a növekvésre. Ez elkerülhetetlen. A tech-
nikai fejlődés mindig növekvő gyorsasággal
halad, működési tere állandóan növekszik, míg
a másik oldalon a piacok terjeszkedésének ter-
mészetes hatások vetnek gátat.

Mi tehát a munkahiányok teljes jelentő-
sége? Nemcsak szükségét s nyomorúságot je-
lent a munkanélküliség, nemcsak intenzív
kiszákmányolást és szolgálatot a munkában
levőknek, hanem az egész munkásosztály meg-
élhetésének bizonytalanságát is jelenti.

A kiszákmányolás előző módjai bármily ne-
hezségeket is róttak a kiszákmányoltakra, egy
kegyben részesültek: a megélhetés bizonyos-
ságában. A rabszolgák s a jobbágy léte bizto-
sítva volt legalább addig, míg urala élt. Csak
mikor az urala pusztult, akkor volt a töle füg-
gőknek existenciája is veszélyben. Bármily
nyomorúság, vagy inség érte is a népet az előző
termelő rendszerek alatt, ez inség nem a ter-
melésnek, hanem a termelés megzavarásának
volt következménye, mint például a rossz ter-
mes, szárazság, áradások, vagy ellenséges had-
sereg betörése.

Ma a kiszákmányolónak s kiszákmányoltnak
léte nem fűződik össze. A munkás bármely
pillanatban az utcára kerülhet gyermekeivel,
nőjével s kilehet téve az éhhalálnak anélkül,
hogy a kiszákmányolónak, kit gazdaggá tett,
kárt okozna.

Ma a kényszerített munkanélküliségnek nyo-
mora csak nagyon kivételes esetben eredménye
a termelés külső hatások folytán beállott zava-
rainak. A kényszerített munkanélküliség a
munkások között csak a mai termelési rend-
szer fejlődésének szükségszerű eredménye. Ma
éppen az ellenkezője történik annak, ami az
előző termelési rendszerekben történt. Ma a
termelés ilyen zavarai inkább alkalmat nyuj-
tanak a munkára: a háborúnak minden pusztí-
tó hatásával az az eredménye, hogy a munka-
kereslet rögtön növekszik.

Az előző kisebb arányú termelésben a mun-
kás jövedelme arányban volt az iparával. A
lustaság tönkre tette, s végül munkanélkülivé
tette. Ma éppen ellenkezőleg a munkanélküli-
ség annál nagyobb, minél többet s hosszabb
időn át fátart a munkás. Önmagát teszi munka-
nélkülivé a saját munkája által. A közmondás
között, melyek a kis termelés rendszerében
keletkeztek, melyeket a nagy termelés azonban
megfordított, találhatók: "A munkás szorgalm-
mal építi föl hajlékát", vagy "aki dolgozik, ke-
nyeret talál", melyek a filiszterek ajkain any-
nyiszor hangzanak, egyszerűen hazugságok-
nak bizonyulnak.

Ma a munkaerőnek birtoka épp oly kevésbé
megbízható védelme a munkásnak a szükség-
es nyomorúság ellen, mint a birtok a kis ter-
melésnek. Miként a tönkretűtás réme szegi a
ki-gazda és kisiparos utját, épp úgy szegi a
munkanélküliség réme a munkás utját. A mai
termelési rendszert kísérő bajok között a leg-
lesújtóbb, a legmegkísértőbb, mely az ember
lelkére árnyat borít, mely a maradásig termé-
szeti ösztönét gyökereiben támadja meg, — a
megélhetésnek állandó bizonytalansága. Az
ember helyzetének folytonos bizonytalansága
aláássza az élet biztonságába vetett reményt s
fentartására irányuló érdekeit.

(Folytatjuk.)

ESEMÉNYEK.

"ROSSZABB, MINT OROSZORSZÁG." — TISZTA VÁLASZTÁSOK. — A JÓ TÉS-
TÉR. — A KERESZTÉNY TUDOMÁNY CSODÁIBÓL. —
A BECSAPOTT ÁLLAM.

Tudvalevő, hogy Oroszországban a legkomi-
szabb rendőralom alatt él a nép. S akárhány
példát idézhetünk arra, hogy az Egyesült Ál-
lamok rendőralma nem áll az oroszországi
mögött. Természetesen, ha szocialista állítja
ezt, vad túlzásnak nevezik. A napokban azonban
New Yorknak egyik bírja jelentette ki
nyilvános tárgyaláson, hogy az itteni rendő-
uralom nemcsak nem marad az oroszországi
mögött, hanem ami a new yorkit illeti, még az
oroszországnál is rosszabb. Pedig hát ez a
bíró nem szocialista, nem véresszájú agitátor.

Breen bíró elé vezettek a rendőrök a harlemi
courton két embert csalással vádolva őket. Mi-
után a bíró meghallgatta a vádat s védelmet,
kihíllagatta a tanukat, a két vádlottat ártatlan-
nak nyilvánította. A két vádlott aztán előadta,
hogy a rendőrség minő eszközökkel igyekezett
vallomást csikarni ki tőlük. Az eszközök között
szerepelt elsősorban a rendőrből s midőn ez
elégletlen bizonyult, következtek az orosz-
országi módszerek.

A bíró az előadás hatása alatt megeléged-
ett arról, hogy a rendőrség a kapitalizmus
egyik szükséges és hasznos eszköze, melyet a
bírónak hivatalbeli kötelessége pártolni. Föl-
háborodásában kimondta véleményét a new
yorki rendőrségről, mely "New Yorkot az
oroszországi nivó alá süllyeszti."

A bíró a vádlottakat szabadlábra helyezte s
a rendőroket leszádta. Ennél többet nem tehe-
tett. A vádlottak pedig örülhettek, hogy leg-
alább ennyi elégtételt kaphattak. Gyakrabban
akad olyan bíró, ki hasonló esetekben a meg-
kínzott áldozatokat itéli el "hatóság elleni erő-
szak" címén.

Különböző államokban különböző számú
szavazattal kell egy pártnak rendelkezni, hogy
jelöltjei a hivatalos szavazó listára kerüljenek.
Ha a pártnak nincs kellő számú szavazója,
ugyanolyan számú aláírást kell szereznie,
melylyel bizonyítsa, hogy megfelelő számú
polgár kívánja a párt jelöltjeinek hivatalos listá-
tára való helyezését. Kansas államban három-
ezer aláírást kell szereznie. Ennyire volt szüksége
Hearst "független" pártjának is. Azonban
egész Kansas államban nem akadt háromszáz
választó sem, ki a független párt hivatalos el-
ismerését óhajtotta volna. A független párt
tényleg nem is kapott egész Kansasban 60 sa-
vazatnál többet. Azonban ha a szavazatot
meg lehet vásárolni, miért ne lehetne az alá-
írást is.

Hearstnek, a "tisztá" választások bajnoká-
nak pártja könnyen segített a bajon. Ugyenők-
ket küldött ki az állam különböző részeire, kik
összevásárolták a szükséges aláírást, darabját
fizetvén tíz centjével. Elvégre egy névalírás
nem oly nehéz munka s még kisebb államban
is háromezer ember, kinek tíz cent sem meg-
váltott összeg. Wyanclotte kerületben eskü
alatt tett nyilatkozatok bizonyítják a tiszta
választások pártjának tiszta munkáját.

Az aláírás azonban még nem jelenti azt,
hogy az aláíró az illető pártja szavaz. Hearst-
éknak erre is szükségű lett volna. Megindult
tehát a szavazatok vásárlása. Ez már több
pénzbe került. Fejenként 33 dollárba. A választá-
si kasszából kerek 60 szavazatra telt. Tehát
ennyit kapott Hearst pártja. S hogy ez a 60
szavazat csakis készpénzzel megfizetett sza-
vazat volt nem volt közte a pártvezérek sza-
vazata, bizonyosság Emporia kerület. Ebben a ke-
rületben laktak a párt kansasi függetlenségi
Edward S. Waterburg, a kansasi függetlenségi
pártelnök is. Ebben a kerületben a független-
ségi párt egy szavazatot sem kapott. Amiből a
következőket lehet következtetni: Vagy első-
kasztották a pártvezérek szavazatát, ami való-
színűtlen, teintve előkelő voltak. Vagy nem
szavaztak egyáltalán a saját pártjukra, ami va-
lószerűbb. Ebből viszont az következik, hogy
a pártvezérek részére vagy nem jutott már ki
a választási kasszából a szavazatok ára, vagy
más párt jobban megfizette szavazatukat.
Hearst lapjai csodálatos módon hallgatnak a
kansasi választásról, azonban lerántják a leplet
a new jersey-i republikánus vesztegetésekről.

Ugyanis Trentonban elfogatási parancsot
esküdtek ki két republikánus vezér, B. Wid-
man és B. Sears ellen, kik Hamiltonban a sza-
vazatok darabját két dolláron s egy üveg pá-
linkán vásárolták.

Hearstéknak s a republikánusoknak nincs
mit egymás szemére vetniök. Mindkettő vesz-

teget s a különbség csak az, hogy az egyik ol-
csóbban, a másik drágábban fizeti a szava-
zatot.

Különbő a kapitalista fejlődés következté-
ben, mely a versenyt lassan kiszorítja, az sem
lehetetlen, hogy akik most egymást vádolják,
idővel egyetemes árat állapítanak meg s ak-
kor ez a különbség is megszűnik.

Választásokról lévén szó, érdemes megtudni,
hogy mibe került a Taft családnak Taft meg-
választatása. Az idősebb Taft annyit maga is
elárult, hogy egyedül a jelöltetés belekerült
kétszáz ezer dollárba. A republikánus vezérek
pedig elárulják azt, hogy a választás az idősebb
Taftnek nem kevesebb, mint 800,000 dollárjába
került. Így a jelölés és a választás kerek egy
millió dollárt rántott ki Ch. P. Taft zsebéből,
vagyis közel felét annak az összegnek, mely a
republikánusok szerint a választási kasszába
befolyt.

Szó sincs róla, hogy a testvéri szeretet bizo-
nyos áldozatokra készlet, azonban nem kell
hozzá valami nagy számtani tehetség, hogy
megállapíthassuk, miszerint az idősebb Taft
összesének az egy millió olyan hivatalt szer-
zett, melylyel négy esztendőre csak 200 ezer
dollár fizetés jár, tehát ha ezt az összeget egy-
szerűen ajándékozzák, öt négy évi munkától,
önmagát pedig 800,000 dollár fölösleges kia-
dástól menti meg.

Azt pedig aligha lehet föltételezni, hogy egy-
minden hájjal kikent üzletember egyedül öcsé-
sének hirneveért dobálna ki a százezer dollá-
rokat. Tehát "valaminek büzlenie kell Dániá-
ban". A testvéri szeretet mögött rejleni kell
meg más indító oknak is. A panamai csatorna
históriája megadja a rejtvény kulcsát, vala-
mint segíti a rejtvényt megoldani Taft látoga-
tása Cincinattiában. A brooklyni alapkö letéte-
lének ceremóniái után Taft sürgős családi ta-
nácskozássra Cincinattiába ment. Látogatása
tisztán üzleti szempontból történt. Valószí-
nű, hogy az elnöki szék elfoglalása után még
több ilyen üzleti családi tanács fog következni.
Még valószínűbb, hogy az idősebb Taftnek
nem lesz oka megbánni a milliomos befekte-
tést.

A "Christian Science"-nek, vagyis a keresz-
tény tudománynak, ha nem is túl nagy számu,
de mindenesetre lelkes követői akadtak az
újabb időben. A keresztény tudomány tulaj-
donképen a tudatlanságot s a "hegyeket meg-
indító" erős hitet tartja a tudomány alapjának.
Univerzális csodaszere a hit. Csak hinni kell,
hogy minden rendbe jöjjön. Mulatságos csodát
művelt a napokban a keresztény tudomány az
egyik katonai állomás istálló körül.

Blank kapitány buzgó hive lett a keresztény
tudománynak és minden utat-módot felhasz-
nált, hogy tisztárait meggyerje elveinek. A
térítés eredménye az lett, hogy a tiszték szök-
tek keresztény tudós bajtársuk elől s így Blank
kapitányuk nem maradt más hátra, mint hogy
legényeit térítse meg. Tehát, hogy a szüksé-
gest összekesse a hasznossal, a gyakorlatokat
prédikációkkal fűszerezte. Amily erős volt az
ő hite, épp oly erős volt hallgatóinak hitetlen-
sége. Tehát hogy meggyőzze a hitetlen Tamá-
sokat, kijelentette, hogy hajlandó bármily cso-
datételre.

Volt a regimtetnek egy Pulasky nevű ki-
szolgált, vén süket lova. E lovon akarta a cso-
dát bemutatni. A legénység nagy gaudiumára
kivezettette a lovat s ráimádkozott, mely imá-
dságtól a lo visszanyerendő volt régi ifjuságát.
Tényleg nem telt bele egy óra, a vén lo olyan
ficánkodást kezdett, hogy tultett akármilyen
vad csikón. Blank kapitány majd elolvadt a
boldogságtól. Napokon keresztül magasztalta
a keresztény tudomány kétségbevonhatatlan
csodáját, mely végre valaki megsugta neki,
hogy az ő ráimádkozása mellett még a legény-
ség is imádkozott a lóra. T. i. egy pár üveg
pálinkát folyattak le a torkán a legerősebb faj-
tából. Ez ifjította meg a lovat olyan csoda-
módrá.

Azóta Blank kapitány visszatért apái, hité-
hez. Végképen felhagyott a keresztény tuda-
mányról.

E fölfedezésnek köszönhető az is, hogy az
ujkori csodák sorozatában nem fog helyet fog-
lalni e kaszánya istállóbeli csoda.

(Folytatás a második oldalon.)

TÁRCA.

A GÁBOR-GYEREKEK ANYJA.

— Irta: Farkas Antal. —

Mikor egyszerre három doktor kocsija ácsorgott a zöldre festett, boltíves kapu előtt, mindenki biztosra vette, hogy Gábor István meghal. Ez annyival is inkább valószínűnek tetszett, mert dr. Gábor Endre polgármester ur, a meghaldogulni készülő ember testvérbátyja látogatást tett a szerencsétlen embernél. Esztendőnkön keresztül tartott a harag, de hát most, mikor egyikük a halál kapuja előtt áll, le kell küzdeni a földi szenvedelmeket, utóljára kezet kell szoritani a haladókól, legalább csak azért, hogy szemébe mondhassa:

— Lásd Pista, milyen bolondot tettél.

Pista pedig azaz lett nagy bolondot, mert olyan uri paraszt volt, aki latin iskolát járt, aki a vármegye uraival trafikált, akinek több száz holdja volt és mégis a tulajdon gazdasszonyát emelte magához. Nem kellett neki se stafírungokban gazdag urileány, se módos parasztnemecsek hanem csak a saját családja. Megírta, megvetette mindenki ezért a botránnyal, mert meg a testvérbátyja se tartotta méltónak arra, hogy átépítje a kúszóbót, hogy a névnapján egy-két barátságos szóval megemberelje; elkezdte a háza táját még a potyaleső városi magisztrátus is.

A legkínosabb zavarba jutott szegény, mikor az első gyermekének kereszt apát kellett fogni. Törvénytelen fattyunak senki se vállalja a keresztapását. Szerencse, hogy volt az asszonynak Pesten valami szegényorsónban tengető kőmives testvére, akit bálkéről vett asszonyával együtt bediktálhattak a papnál keresztapának, keresztanyának. A második, a harmadik Gábor-gyerek is az anyja nevére írta. Az iskolában húzódtak tőlük az uri gyerekek. A nagybátyjuk, a polgármester ur, nem fogadta a kőmiveseket. Az is csak annak köszönhető, hogy a gyerekeket Gábor István törvényesítette, hogy valamiért nagyon megharagudott a bátyjára. Másként nem tudta rajta bosszút állni, a törvénytelen fattyakból, a Csató Sára gyerekeiből törvényes Gábor-fiukat csinált.

Nem törődött a főlháborodással, a nagyzsoltó ur intelmeivel, a maga nevére írta mind a három gyereket.

De már annyira sohse tudott megharagudni, hogy a gazdasszonyát, a Gábor-gyerekek anyját feleségül vegye. Évek át hűségese élte, hűsége volt az igazi, a gyermekeinek gondos édesanyjuk volt, az is igazi, de Gábor István mégis úgy érezte, hogy mély, áthidalhatatlan ir van közöttük. Csak ne lett volna soha, de soha a családja Csató Sára, akkor más volna a dolog, mert hiszen nem első és utolsó historia az, hogy szegény lányhoz kösse az életét a gazdag ember.

Csató Sára is tudta ezt. Éjszakáinként, mikor dagadó, hóhéhr vánsokok közt álmodta a beldogságáról, amellet az ág mellett, amelyiken Gábor István feketefürtös feje pihent, amellet a bölös mellett, amelyikbe a legkisebb Gábor-ivadék pihegett, nem merete azt álmodni, hogy ő valaha — ő, Csató Sára — Gábor Istvánnak, a polgármester ur öcsésének, édes gazdájának, a gyermekei apjának törvényes és hites felesége lesz, mert hiszen ez lehetetlen dolog. Ellene volna mindenki. Ő neki még csak fölémlíteni sem szabad ezt a nem álmodott álmot, ezt a száraztatlan vágyakozást.

Gábor István se említette. Neki elég volt az a harc, amelyet a bátyjával, az egész családjával, meg az uri parasztok gögős osztályával meg kellett harcolni. Neki elég volt az, hogy a Csató-gyerekeket Gábor-gyerekekké fogadta. Neki elég volt az, hogy mindenki tudta, hogy Csató Sára az ő cselédje volt. Ennél már többet Csató Sára se követelhet.

És Csató Sára megelégedett azszal, hogy a térdnadrágos, cipellős, uri gyerek-számba menő fiuk, a Gábor István törvényes-gyermek, édes anyámnak szólították.

A polgármester úrnak ez is sok volt. Mindent elkövettek, hogy a szegény asszony szívébe új és új fájdalom törjék. A polgármesterné elküldte a kocsiát Gábor Istvánnak: — Köszönti a tekintetes asszonyom a nemzetes urat, tessék elereszteni az ifiurakat, visszak a szőlőbe.

Csató Sára Gábor Istvánnak nézett. Várta tőle, hogy ezt mondja: — Köszöntem a tekintetes asszonyt, a gyerekek az édes anyjukkal járnak a szőlőbe. Nem mondta ezt Gábor István. Lesütötte a fejét, máskéül nézett, mikor az asszonynak meghagyta: — Öltöztess föl őket had menjenek.

Csató Sára fölöltöztette a három Gábor-fiut. Olyanok voltak mint a cukorbabák. Elevenek, értelmesek, tiszták. Úgy fáj neki a gyerekek öröme, az öltözésük, az indulásuk, de nem mutatta. A könnye kiperült ugyan a legnagyobb Gábor-fiu kezeféjére aki mély bánatos szemét rá is emelte az édes anyjára, de nem értette a dolgot, pedig már a diákiskolát járta.

Gábor István pedig a fiuk elmentele után időjárásra, a réti földek haszontalanságára terelte a beszédét és titkon örült a lelke annak, hogy az ő gyerekeit a polgármesterék fogata röpi keresztül a városon, a nagyhegyi szőlőkbe. Mégse fattyak azok!

Hagy a Csató Sára szívébe mentül több tör furódjon, a Gábor-gyerekek ezután minden vasárnap a polgármester úrnál ebédeltek. Csató Sára magára maradt otthon, szomorú uratlan-ságban, gyereketlenségben, mert István befogadott és kiment a tanyára. A selyemruhák nem vigasztalták. A jómód, a kénytelen nem hegesztette be azokat a sebeket, amikre Gábor István nem tudott flastromot találni. Szerette az asszonyt, a Gábor-gyerekeket, de nem tudott szakítani a múlttal, a környezettel. Visszasajgott a szíve, a kérges, póffeszkedő, erkölcsöködő uri parasztokhoz, akik fiskális-ságokkal doktor-vökök dicsekedtek, akiknek a családjában nem volt cselédből lett nemzetes asszony és nekibusult magánosságában italozni kezdett.

Azt sohse kérdezte Csató Sára a gyerekektől, hogy mit mond róla a polgármesternek? Van-e dicsőítő vagy korholó szava? Kérdézősködi-e a beföttjeiről, az apróságjairól? Pedig még az alispánné is büszke lehetne olyan gazdasszonykodásra, amilyen a Csató Sáraé volt. Erre büszke volt valamikor Gábor István is, de már megszokta, semmibe se tünt az a kincs, amelyet minden nap látott, amely naponként ráragyogott. Semmit se kérdezett Csató Sára, pedig majd leszakadt a szíve a kíváncsiságtól. Lehetetlennek tartotta, hogy öt annyira megvesse, hogy még kérdezősködi is fégyeljenek róla.

A gyerekek se szóltak semmit, mintha valaki betanította volna őket. Egyre hidegebbek lettek az anyjuk iránt: annyira tanitgatta őket valaki, hogy egyszer a legkisebb, az ovoda-hagyott Ferkó odasomfordált a Csató Sára kő-tényéhez, beletörölte a lekváros arcát, aztán azt kérdezte tőle ostoba gyerek-kíváncsisággal: — Édesanyám hát maga csak szolgált?

Gábor István, a szomorú, mogorva ember nagyot ütött a gyerekre. Csató Sára az ölébe kapta, kiment vele a folyosóra, de hogy az István keze súlyát bírta-e, vagy mást, azt ő tudja. Akkor vasárnap nem mentek a gyerekek a polgármesteréhez.

István hírtelen leest a lábáról. Olyan nyavalyát kapott, aminek halál a vége. Csató Sára úgy ápolta, hogy ajnározta, úgy sirdogált az ágya végénél, hogy a szomorú, rideg embernek megese a szíve.

Sára megesküszik. Nem akarom hogy a Gábor-gyerekek anyja Csató Sári maradjon.

A polgármester ur is értesült az István szándékáról. Nagy tizenöt esztendeje már, hogy nem lépte át a küszöbét, most fölkereste. Nem elég volt a gyerekek törvényesítése, még az anyjukat is elakarja venni? Hohó! Tán, hogy a Gábor-vagyont Csató Sára haszonélvezze? Szükségtelen, a polgármester ur lesz a gyám. Majd kicsinálja ő az árvaszéknél, hogy Csató Sári szepen kielégítsék és a Gábor-gyerekek fölötti gyámkodással ne terheljék, mert úgy se ért hozzá. Az árvaszékné jogában van mérlegelni bizonyos erkölcsi szempontokat.

A polgármester ur látogatója óta egyszer se mondta István Csató Sárának, hogy esküdjünk meg. Csak vigasztalta: — Ne félj Sára meggyógyulok. A bátyám mondta. Elküldi az ő orvosukat.

Csató Sára se szolt egy szót se. Eszébe se jutott, hogy odaálljon a beteg ember ágyához, azt mondván neki: — Én neked adtam a fiataliságotam, neked adtam a Gábor-gyerekeket, te elnégyesz, itt hagysz, én a nevedet akarom.

Nem szolt semmit és egyszer csak Gábor István se szolt semmit, csak nagyot nyögött és a Gábor-gyerekek törvényes apja itthagyta a Gábor-gyerekek Csató Sáráját. A polgármester ur csak annyit mondott a bődírványon bugó vergődő asszonynak: — Sára, majd a temetés után megegyezünk. Szép temetése volt Gábor Istvánnak. No, már csak ide mindenkinél el kell jönni. Az eklészia kirukkol, mert van pénz. A magisztrátus nem hiányozhatik, mert a polgármester öcséséről, a város első gazdájáról van szó. Az alispán ur a virillistát siratja benne. A temetést maga a polgármester ur rendezi. Itt van a felesége, aki elküldte a kocsiát Csató Sárához, hogy a gyerekeket milyen ruhába, hogyan öltöztesse. Úgyan ott lesz-e a kopersójánál Csató Sára, a Gábor-gyerekek anyja, a vadfeleség, az egykori cseléd? Botránny lesz, ha ott lesz, de az is botránny volna, ha nem lenne. Az emberek nem egyformán gondolkoznak.

Ott is van. A legnagyobb Gábor-fiu a Pista karján lép ki a házból. Talpig feketében van. Nem is olyan cselédes, csak ez a Pista szakasztott az apja. Göndőfürütü, cigányképu, dacos tekintetű. Még ő mondja az édes anyjának, hogy ne sirjon, még ő vigasztalja és nem siet kezet csókolni a polgármesternének a vad paraszt, a Csató-vér. Mindenki csak Csató Sárát nézi, a Gábor-gyerekek anyját. Ez az a nőszemély. Ezzel élt a nagymódu Gábor István. Ez áll a kopersója mellett. Botránny vagy nem botránny? Ahogy veszi az ember....

És a nagytiszteletű ur megkezdte a prédikációt. Csöpög az ajkáról a szó. Elsőrangú fájdalom, a legkitűnőbbben megfizetett sirám. Bucsuztatja Gábor István, a jótékonyt, az egyház hű tagját testvéreitől, gyerekeitől, rokonságától, szomszédjaitól, az egyháztól, a várostól, a dalárdától, az önkéntes tüzelőságtól, mindenkitől csak éppen a Gábor-gyerekek anyjától. Csató Sárától nem. Elég ha itt van, ha megtűrik a kopersónál. A polgármester ur rendelkezte így.

És Csató Sára sokszor átfürt szívében ujjabb seb támad, lelkét a megaláztatások ujjabb gyálázata éri, de nem roskad össze, görcsös fájdalommal kapaszkodik a fiába, az acélos izmu diákgyereke, aki ért, érez, akinek fekete szeméből az igazi, az erős, a dacos Gábor István elröppent lelke lángol ki, mikor a nagytiszteletű ur szavát is megakasztó erős hangon oda szóló Csató Sárának: — Ne sirjon édesanyám!....

FELHÍVÁS AZ AKRONI MUNKÁSOKHOZ!

Pár hónappal ezelőtt alakítottuk meg az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetséget akroni (XXI-ik) osztályát az általunk is jól ismert Plaper-féle Hallban. Felkérlek benneteket, akiknek érző szívével családjuk iránt s akik meg tudják érteni a nép nagy szenvedését, a nép nagy fájalmát, hogy csatlakoztatok hozzá és segítsetek kiragadni a mi magyar munkástevéreinket abból a szellemi sötétségből, amelyben vergődnek. Jöjjen táborunkba minden munkás, aki meguntta viselni a rabbillncseket, aki meguntta járni a nyomor kálváriáját.

Nem látjátok-e munkástevéreim, hogy hibába kértek, hibába eskedtek a gyárak kapu előtt, számotokra ott nincs könyörület. Nem látjátok-e családokatknak mindennap elviselhetetlenebbé váló nyomorát? Nem jartok-e velem együtt félve már gyárkaputól gyárkapuig munkát kérve eredménytelenül?

Eredménytelenül azért, mert ti csak könyörögni és panaszkodni tudtok, de tenni nem! Értsetek meg már végre, hogy sorosok a ti saját kezetekben van letéve. Egyedül töletek függ változtatni nyomorult helyzeteteken. De hogyan?

Csatlakoztatok azokhoz, akik oly bátor harcok küzdenek tiértetek, akik még gondolkodni is lomhák vagytok. Csatlakoztatok a szocialista munkások táborához és ne nézzetek tétlenül azt a harcot, amelyet ők a ti ellenségeitekkel, a ti elnyomóitokkal vívnak, hanem álljatok közénk bátran hogy megneveljük azt a sereget, amelynek győzelme fel fogja szabadítani a munkásosztályt a bérrabszolgás nyomora alól.

Tomorüljtek! A magában álló porszemet elfujja még a gyenge szellő is, de ha millió és millió porszem sziklává egyesül, nincs az a pusztító vihar, amely el tudná söpörni. Egyesüljétek!

Egyesülve képezhetek oly erőt, mely képes lesz megdönteni ezt a mai társadalmat, amely képes lesz megszüntetni milliók nyomorát.

Fel a harcra! Fel a küzdelemre! De fegyver nélkül nem vihartjuk ki a diadalt. Azért munkástevéreim nyuljunk fegyverünkhez, a szocialista sajtóhoz, abból megtanulhatjuk, hogy miként kell szervezkednünk, hogy győzzünk. Felhivlak tehát benneteket arra, hogy csatlakoztatok hozzá, az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség XXI-ik osztályához és vegyétek ki részeteket a harcából, hogy szabadságunk napja minél előbb felragyogjon.

Fel a küzdelemre a munkásosztályért, a forradalmi szocializmus diadaláért.

Testvéri üdvözléssel. Izsányi József.

XXXIV. OSZTÁLY HAVI JELENTÉSE.

November 1-én tartottuk a rendes havi gyűlést. A múlt havi pénztári forgalmunk: Bevétel \$23.91, kiadás 23.66, pénztár állomány 25c. Fizető tagjaink száma 14. Az elmúlt hónapban megrendeltük a könyvtárunk javára Behel: Nő és szocializmus és Darwin: Az ember származása című könyvet, valamint a "Francia forradalom" című füzeteket. Az állami vezetőségekbe bevalasztottuk: Rothleitner, Blaskó és Schultz elvtársakat. A városi pártvezetőséggel fentartjuk az összeköttetést. A városi pártvezetésben indítványoztuk, hogy minden hónap egy vasárnap délutánján a S. L. P. összes osztályai, nyelvi különbség nélkül nagy gyűlést tartsanak. Ennek megbeszélésére a hó 23-ára gyűlést hívtak egybe, melyen az összes küldöttek határozni fognak, hogy a gyűlés hol és mikor lesz megtartva. (Majd annak idején beküldöm az értesítést.) Tartottuk az elmúlt hónapban két utcai gyűlést, melyek szépen sikerültek. Az indifferent munkások nagy tömege hallgatta szónokainkat. Az agitáció csak nagyon lassan halad előre, miután a nép még nagyon a pap befolyása alatt áll. E népnél a pap több, mint az isten. Annnyira sötét még itt a gondolkodás, hogy azt el sem lehet képzelni. Amit a pap mond, az szentírás! De mi nem tágtunk! Munkástartsak! Elvtársak! Hozzatok szolunk, kik már benne vagytok a mozgalomban. Ne csüggyesszen benneteket az a tudat, hogy fáradságotknak csak ily kevés eredménye van. Lelkesítsen benneteket ama nagy cél, amely mindnyájunkat áthat és ez a munkásság felszabadítása. Ha gyűléseinket 19-szer megzavarják, mi 20-szor is megjelenünk ugyanazon helyen és hirdetjük a szocializmus igazságait. Mert az igazságnak győzni kell. Nekünk dolgoznunk kell igazságunk tudatában fáradságot nem ósmerve.

Zucker M., titkár....

BERKO ÉS A SZOCIALISTÁK.

Különös mániában szenved a mi kedves Dávid barátunk az utóbbi időkben. Beképzeli magának, hogy rá az isteni gondviselés azt a hivatást bízta, hogy vezén le a szocializmust. Velünk nem mer polemizálni, — mint ő maga bevallja, — tehát najról-napra üti a magyarországi szocialistákat és azoknak vezetőit. Mellékesen legyen mondvá, erre negy befo-lyással lehet az a \$6000 szubvenció is, amit évenként a "nagy nemzeti" kormánytól kap. "Más az elv — más a gyakorlat" címmel egy hosszú cikket ír, melyben a sárka földig leszedi a hazai pártvezetőséget, hogy az nem akarja a párt nyomdájában dolgozó munkásoknak a nyolc órai munkaidőt megadni. Nagy cinizmussal teszi hozzá a végén, hogy: "Ma-holnap talán arra fanyalodik, hogy rendőri asszisztenciát kér, amely megvédi a nyomdát a sztrájkolók ostroma ellen. S még ennél is megkapőbb látvány lesz, amint a szocialdemokrata párt sztrájktróket keres." Közben olyan sokszor hivatkozik a nyomdászok hivatalos lapjára, a "Typographia"-ra, hogy az embernek kedve támad azt is elolvasni. Nézzük csak, mit is mond az?

"Persze nem sztrájkokkal vitézk ki szaktársaink a 8 órai munkaidőt, hanem részben a "Typographia" cikkei birták rá a pártvezetőséget az engedékenységére, még pedig igazán a tizenkettedik órában, amikor már a polgári sajtó is foglalkozni kezdett a dologgal s örömmel hangoztatta, hogy a párt és a nyomdász szervezet már megint nájba kaptak. A történelmi hűség kedvéért meg kell itt jegyezni, hogy amikor a polgári sajtó egy része megemlékezett a kérdésről, akkor az már a munkásokra néve kedvezően meg volt oldva és így a nagy öröm a túlsó oldalon korai volt és kárba vesztett."

Ezekből láthatja kigyelmed, Dávid bá, hogy nem kell sem rendőr, sem sztrájktró és mégis meg van a 8 órai munkaidő. Ellenben meg vagyunk róla győződve, hogy ha az ön munkái kérének öntől hasonló dolgot, rögtön követné a "Szabadság" példáját és kővér betűkkel hirdeté lapjának első oldalán, hogy: "Intelligens emberek kerestetnek". Bizonyára nem követné a saját jelszavát, mely szerint: "A jókedvű adakozót szereti az isten!"

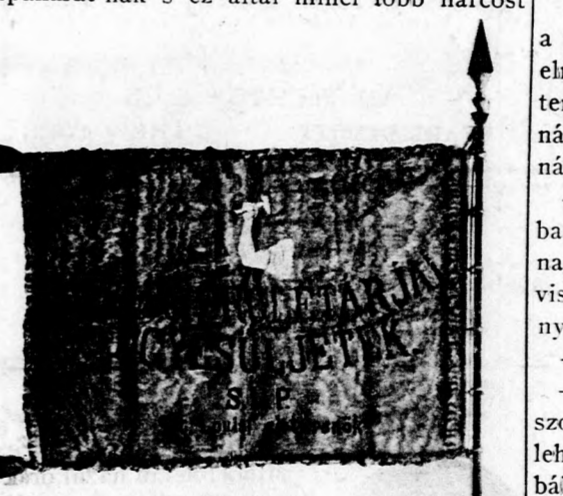
H-g.

Fel a versenyre!

A st. louis elvtársnök kemény munkára, dicső küzdelemre hívnak fel benneteket!

Verenyre hívják föl szövetségünk összes osztályait, amely versenyben győztes osztálynak egy győnyörű himzett, értékes vörös selyem zászlót adnk jutalmul.

St. Louis elvtársnök célja a versenyenyl az, hogy minél több olvasót szerezenek a Népakarát-nak s ez által minél több harcost

állítsanak a csatasorba, küzdeni a munkásosztály felszabadításáért, a szocializmusért.

A zászlót szövetségünk azon osztálya kapja meg, amely osztály

1908 december 31-ig

legtöbb fél éves új előfizetőt szere az Népakarát részére.

Felhívjuk elvtársainkat és elvtársainkat, hogy szocialistákhoz méltóan vegyék ki részüket a Népakarátért folyó küzdelemből.

Ne legyen egyetlen egy tagja sem szövetségünknek, ki a küzdelem után el ne mondhatná, hogy teljes mértékben megfelelt azon kötelezettségének, amelyet elve, meggyőződése reá rótt.

Elvtársak! Elvtársnök! A klerikális népbütítők, a hazafiságból élősködők feketé seregének cudar munkája, amely-lyel népünk megrottására, amerikai magyar munkástevéreink agyának megnyomorítására törekzenek, sarkaljon benneteket tette, küzdelemre! Fordítsatok minden erőtet, minden szabad időtet a Népakarát terjesztésére, hogy az minél szélesebb területekre szórhassa a tudás sugarát, minél több munkás szívében élessze lángra a szolidaritás tüzet és fokozza a harci készséget megdönteni a mai romlott fáradalmi rendet, amely a dolgozó milliók nyomorára van építve.

Fel a versenyre a zászlóért, a Népakarátért, a szocializmusért!

Nem felejtette ön el, hogy előfizetése mikor jár le? Ha igen, úgy kisérgy figyelemmel a címszalagján lévő számokat. Az első szám a HÓNAP, a második a NAP, a harmadik az ÉVET jelenti.

REGÉNY. RASZKOLNYIKOV

(BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.) Irta: DOSZTOJEVSKIJ M. TÓDOR. Első rész. (Folytatás) (3)

— Majd elhozom önnek az egy havi kamatot, legyen türelemmel.

— A legjobb, amit tehetek, batyuska, türök, vagy eladom már most az ön holmiját.

— Mennyit kaphatnék erre az órára, Ivanovna Alena?

— Milyen semmisségekkel állsz elő, batyuska; hidd el, ez semmit sem ér. A gyűriért multkor két bankót adtam önnek, pedig olyant ujonta az aranyművesnél, másfél rubelért lehet venni.

— Adjon négy rubelt: kiváltom, mert apámról maradt. Nemsokára pénzt fogok kapni.

— Másfél rubelt, de a kamatot előre levonom, ha akarja.

— Másfél rubelt! kiáltott fel a fiatal ember.

— Ahogy akarja. S az öreg asszony visszanyujtotta neki az órát. A fiatal ember elvette s annyira megharagudott, hogy már el akart menni; hanem hirtelen meggondolta magát, észbe jutván, hogy úgy sincs egyebüvé hova mennie s hogy más dologért is jött ő ide.

— Ide vele! mondtá nyersen. A vén asszony benyult zsebébe a kulcsokért s bement a másik szobába, a függönyön tul. A fiatal ember egyedül maradván a szoba közepén kíváncsian fülelt s arrafelé fordult. Hallatszott, hogy az öreg asszony kinyitotta a szekrényt. "Ez úgy látszik a felső fiók", okoskodott. — "A kulcsokat bizonyosan a jobboldali zsebében hordja.... Mind együvé kötvé egy acél karikára.... S azok közt van egy mindegyiknél nagyobb kulcs, amelyiknek a tolla ki van fogazva; bizonyos, hogy az nem a szekrénytől való.... Valószínűleg van még valamely iskátulya vagy láda.... Ez érdekes. A ládának mind ilyen kulcsa van.... És mégis, mily hitvány itt minden...."

A vén asszony visszajött. — Itt van, batyuska; ha rubelétől havonként egy grivennyiket (tiz kopejkás pénzdarab) számítunk, akkor másfél rubel után tizenöt kopejkát kell, hogy számítsunk az ön terhére, egy hónapra előre. Aztán a régebbi két rubelért szintén fel kell számítani önnek ugyanezen számítás szerint előre husz kopejkát. Mindössze kitenne ez harminctötöt. Jár tehát önnek még az ön órájáért egy rubel és tizenöt kopejka. Itt van, tessék átvenni.

— Hogyan? Hát most meg már csak egy rubel és tizenöt kopejka? — Ugy van.

A fiatal ember nem pörölt, hanem átvette a pénzt. Nézte a vén asszonyt és nem sietett elmenni, mintha még valami mondani vagy tenni valójá volna, de mintha ő maga sem tudná bizonyosan.

— Meglehet, Ivanovna Alena, hogy a napokban még hozok önnek valamit.... ezüst.... nagyon csinos egy cigarettatartó.... mihelyt visszakapom a barátomtól. Ezeket mondvá, nyugtalan lett és elhallgatott.

— Nos, majd akkor beszélünk róla, batyuska. — Istén önnel.... S kedved mindig egyedül szokott itthon ülni, nővérei nincsenek? kérde lehetöleg udvarias hangon, kimenve az előszobába.

— De mi gondja arra kegyednek, batyuska? — Semmi különös. Csak úgy kérdem. Ön mindjárt.... Istén önnel, Ivanovna Alena.

Raszkolnyikov nagyon nyugtalanul távozott. Nyugtalanúsága egyre nagyobb és nagyobb lett. A lépcsőn lefelé mentében nehányszor meg is állt, mintha valami oda nyomta volna. Végül már kint az utcán felkiáltott: — Istennem! Mily undorító mindez! S én talán-talán.... Nem Ostobaság, ügyetlenség! — tette hozzá határozottan. — Hogy is vehet én rajtam ilyes félelem erőt. De mégis, olyan aljasságra volna képes az én szívem? Bizonyos, hogy aljas, rut dolog, udorító.... S én egész hónapban....

Nem tudta izgatottságát sem szavakkal, sem felkiáltásokkal kifejezni. A végtelen undor érzete, amely már akkor el kezdte lelkét marni és gyötörni, mikor az imént az öreg asszonyhoz ment, most oly nagyra nőtt és oly világos lett előtte, hogy ő nem tudta, hova meneküljön évődéséi elől. Úgy ment a járdán, mint egy részeg, észre sem véve a járókelőket s össze-ütdöve velök; csak a második utcában jött magához. Széjjelneve, észrevette, hogy egy korcsma mellett áll, amelybe a járdáról a lépcsőn lefelé menve lehetett bejutni. A korcsmából e pillanatban két részeg ember jött ki s egymást támogatva és káromkodva, nekiindultak az utcának. Raszkolnyikov nem sokáig okoskodott: azonnal lement a lépcsőn. Ezideig soha nem ment ő korcsmába. De most feje keringet s azonkívül égető szomj is kinozta. Nagyon szeretett volna egy kis hideg sört inni, annál inkább, mert a gyöngöses is bántotta, meg éhes is volt. Leült egy homályos, piszkos zugba, egy kis fenyőasztalhoz, sőt kért s mohón itta ki az első poharat. Azonnal lecsillapult minden s gondolataiban is világosság kezdett mutatkozni.

(Folytatjuk.)

EGYLETI HIREK

Az első osztályban szombaton, f. hó 21-én vitaestély lesz. Tárgy: Az I. W. W. új elvi nyilatkozatából a politikai klauzula kikapcsolása jelent-e a politikai mozgalom szükségességének elvetését.

Felhívom a II. osztály tagjainak figyelmét, hogy az e hó 21-ére hirdetett vitaestély elmarad és felkérem őket, hogy jelenjenek meg az I-ső osztálynak ugyancsak 21-én, szombaton este 8 órakor az "Árpád Hall"-ban tartandó vitaestélyén. A vita tárgya: A politikai klauzula kikapcsolása az I. W. W. elvi nyilatkozatából, jelent-e a politikai szervezkedés szükségességének elvetését is? A II. oszt. titkára.

A Bridgeporti Szocialista Munkás Szervezet f. hó 22-én, vasárnap d. u. 3 órakor, helyiségben (257 Howard Ave.) felolvasást rendez. Tárgy: A munkásmozgalom Amerikában. Előadó: Ábet Ádám.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. osztálya elhatározta, hogy helyiségében (404 E. 64th St. I. emelet) a tél folyamán tanfolyamot rendez az angolnyelv elsajátítására és a szocializmus népszerű ismertetésére.

Felhívjuk a new yorki magyar elvtársakat a munkástársakat, használják fel az alkalmat tudásuk bővítésére és jelentkezzenek e hó 28-ig Fischer S.-nál, 516 E. 6th St. alatt, hol bővebb felvilágosítást nyernek.

Szövetségünk oaklandi osztálya október hónapban tartott ülésén tisztviselőiknek a következő elvtársakat választotta meg:

Jegyző és levelező titkár Ch. Orasek, 501 12th St., Oakland, Call. Pénztárnok és lapkezelő Kellner E., 806 Washington St., Oakland Call. Ellenőrök Weiss és Müller, Könyvtárnok Berlock J.

Azonkívül a szervezetre november utolsó szombatján egy bál megtartását határozta el. Ch. Orasek, lev. titkár...

MULATSÁGOK.

A S. L. P. St. Louisi Sectioja 1908 november 21-én, a Concordia Club Hall-ban (1441 Chouteau Ave.) nagy táncmulatságot rendez, mely alkalommal szinre kerül: DIE TOCHTER DES STAATSANWALTS tohózat egy felvonásban, írta: Max Kegel. Belépő jegy 25c. Kezdeté este 8 órakor. Testvérek! Munkások! Gyertek el mindnyájan, hogy mulatságot nagy és szép legyen.

A Pittsburg és Környéke Szocialista Munkás Szervezet 1908 november 20-án, pénteken gazdag műsorral egybekötött kedélyes estélyt rendez. Szinre kerül a SZELLEMESES HÖLGY vigjáték egy felvonásban. Belépő-díj 15c. Kezdeté este 8 órakor. A vidéki elvtársakat tisztelettel meghívja a Rendezőség.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség buffaloi osztálya 1908 november 25-én, a Vámosy-féle teremben, 174 Austin St., saját könyvtára javára KATALIN-ESTÉLYT rendez. Belépő-díj 25c. Kezdeté este 8 órakor.

A philadelphiai Egyesült Magyar Munkás Egyletek szükségét látták egy angol tanfolyam rendezésének, hogy alkalmat nyújtsanak mindazoknak, akik az angol nyelv elsajátítására törekednek. Ne mulassza el egy magyar munkástárs sem az alkalmat felhasználni, mert az angol nyelv nélkül a megélhetés lehetetlen. Az iskola helyisége 800 Parish St. alatt van. Tanórak minden kedden és pénteken este. Beiratkozni csak november 25-ig lehet. Bővebb felvilágosítást ad: Parker Leó, 953 N. Marchall St.

A philadelphiai Egyesült Magyar Munkás Egyletek Herceg Ferencnek drámáját, az OCSKAY BRIGADÉROS-t folyó év november hó 25-ik napján, a Mercantile Hall-ban (N. Franklin St. 849. szám alatt.) fogják színre hozni. A szindarabnak jól sikerült előadását már előre is jelezzük, mivel a rendezést Ujlaky Miklós az ő régi kipróbált szakavatottságával végzi. Az E. M. M. E. rendezősége.

Helyreigazítás.

A "Néhány szó az 'Előre' tudósításához" című, mult számunkban megjelent közleménybe tévedésből irtuk Ligeti Imre nevét. Az "Előre" tudósítója Ligeti Béla volt.

Legutóbbi havi jelentésünkhöz csatolt "Osztályaink tartozásai 1908 október 24-ig" címmel ellátott mellékletnek második rovata alatt a nyomtatványokért járó összeg \$239.82-nek van feltüntetve. Az összeg helyes, csakhogy a vonal alatt feltüntetett öt tétellel együtt annyi.

E helyreigazítás figyelembevételét kérve vagyunk Elvtársi ádvözetlével a Központi titkárság.

NYILKOZÁSOK

November 9-től 14-ig befolyt előfizetések: Uj előfizetések: \$1.20. K. Zs. Horváth, Hungary. \$1.00. L. Földi, Philadelphia. J. Kron, Garfield. J. Antal, J. Kohn, City. J. Molnár, J. Fekete, Milwaukee. St. Deák, M. Grozner, P. Rosenberg, A. Csellár, C. Zeitlinger, J. Wámosy, R. Krajcsi, A. Kohn, A. Eichtinger, East Pittsburg. 50c. P. László, Brooklyn.

Folytatólagos előfizetők: \$2.40 I. Sonnenfeld, Hungary. 2.00. A. Rieger, Brooklyn. E. Gellén, Dillowale. Rev. Borsós, Wallingford. \$1.00. M. Klujber, B. Jánoska, Philadelphia. A. Kovács, Chicago. M. Gáspár, Boston. J. Bíró Schenectady, L. Stéger, E. Pittsburg. A. Trauner, Elizabethport. 50c. J. Pszota, Lebanon. J. B. Veress, D. Horváth, S. Klaity, Cleveland. Coffee Central. A Szepessy, Philadelphia. V. Müller, M. Krausz, J. Szücs, Elizabethport.

Október első hétfőjén megkeresett munkabérüket november 14-ig a következő elvtársak adták le a NÉPAKARAT javára:

Starna Péter \$1.75. Sidó Lajos, \$1.50. Tóth Lajos \$2.00. Turba J. \$2.00. Buck J. 50c. Wirth János \$2.80.

Felülfizetések: Schenectady-i elvtársak gyűjtése \$1.40. Angol iskola tanuló (Schenectady) 50c. Kónya Mariska 50c.

CLEVELANDBAN A MAGYAR NYELVÜ NYOMDÁSOK BÉRHARCBA ÁLLNAK MINDEN ÖNTUDATOS NYOMDÁSZ KERÜLJE CLEVELANDOT!

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

Akron, O. Huszer F. 197 So. Main St. Allegheny, Pa. F. Mayer, 1308 Howard St., Brookfield, N. Y. J. Havassy, 40 Schole St. Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St. Berwick, Pa. E. Kömüves, 1210 2nd St. Buffalo, N. Y. Klopus J. 71 Kail St. Barberton, O. Botos Imre, 248 Mulberry St. Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St. Cincinnati, O. John Juhász, 2011 Central Ave. Chicago, Ill. L. Nagy, 1230 So. 41st Court. Columbus, O. J. Jergasits, 200 So. High St. Divernon, Ill. Janka István. Erie, Pa. Tóthi Béla, 548 W. 19th St. Elizabethport, N. J. Oppmann M. 518 Court St. Hartford, Conn. M. Schultzeiz, 52 Grand St. Lynn és Boston. Czapp István, 23 Colins St. Lansing, Mich. A. Neumann, 927 Division St. Milwaukee, Wis. Marák J., 1344 National Ave. Mc Keesport, J. Papp, P. O. B. 290. Newark, N. J. Gazdag J., 298 Candem Street. Newark, O. Turuc Pál. North Tonawanda, N. J. Mayer, 229 Frederika St. New Brunswick, J. Kovács, 41 Somerset St. New York, N. Y. Szerkesztőség és kiadóhivatal, 516 E. 6th Street. New York, N. Y. Hercegh L. 342 E. 65th St. Oakland és vidéke, Cal. Almássy F., 9th & Washington Street. Passaic, N. J. Bujáky János, 14 Grand St. Garfield, Philadelphia. Pa. L. Parker, 953 N. Marshall St. Peoria, Ill. Takács S., 625 Fishgate St. E. Pittsburg, Pa. K. Slipek 612 Sycamore St. St. Louis, Mo. Kish Gergely, 162 Miller St. St. Louis, J. Fábry, 2403 N. 9th St. San Francisco, Cal. F. Dobrotlenka, 1363 Minna St. Springfield, Ill. Szívós J., 613 N. 11th St. Ezeken kívül az egyes szervezetek által megválasztott sajtó-bizottsági tagok fel vannak hatalmazva előfizetést felvenni és azt nyújtani.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség XXX. osztálya (Irwin, Pa.) f. hó 14-én tartott kedélyes estélye ugyerkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült. Balács Mariska, Komlós Erzsike és a közreműködő elvtársaknak köszönetét fejezi ki a Vigalmi bizottság.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség VIII-ik és XIII-ik osztályait, valamint Farkas J. elizabethporti munkástársat felszólítjuk, hogy a Népakarattal szemben fenálló tartozásaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt előltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Nehéz munka után rövid időben sem lesznek rheumatikus és meg hűléstől eredő fájdalmai, ha kéznél fog tartani egy üveg Dr. RICHTER-féle Anchor Pain Expeller és azzal a fájó testrészeket bedörzsöli. Ezen elismert régi német háziórvosság hatása felülmúlhatatlan. 35 év óta sikerrel használják. Védjegyünk, a "Horgony" minden üvegen rajta van, amely valódi. Egyszerű üveg ára 25 és 50 cent bármely gyógyszerteremben, vagy pedig az alatti cégnél: F. AD. RICHTER & CO. 215 PEARL STREET NEW YORK.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET mindenemű hangszerekről, kórák és iskolákra, olvasókönyvekről, papírokról, ékszer és más népszerű tárgyakról. Katalógus 2 cent és bérlet. Jos. Pokorny 328 E. 78th St., New York.

BATHÓ ISTVÁN ELSŐRENDŰ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTEREM 544 E. 6th Street, New York.

TAUB VILMOS magyar órák és ékszerész. Mindennemű hazai órák és aranyeműk javítását, jóállás mellett elvállalja. Készletben tart hazai és amerikai órákat, ékszerket és egyleti jelvényeket. A New Yorki szocialisták kedvelt embere. Vidéki megrendeléseket, javításokat pontosan teljesít. Szolid árak. 31 Ave. B., Near 3rd St. NEW York. Mindennemű LATSZEREK raktáron. Nagy képes árjegyzék ugy vidékre, mint helyben ingyen megküldetik.

Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők olcsó ártan kaphatók a "UNION SHOE CO."-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

Empire Opera House ÜTTEREM, KÁVÉHAZ ÉS BOROZO 552-4 Second St., Passaic, N. J. Három nagy terem színelőadások, bálók, lakodalmak és gyűlésekre. Valódi magyar konyha. Hamisítatlan óhazai borok pohár és gallon számára. Illatos szivarok. Tiszta szobák és izletes étkek a nap bármely órájában. Nyitva éjjel és nappal. Vidékiek mindennemű utbaigazítást kaphatnak. Tisztelettel Molitorisz József

Dr. S. Goldman egyetemes HAZAI MAGYAR ORVOS volt orvos és kir. kamaras orvos, 406 Grand St., Pittsburg, Pa. Lőzl 1 a Courthor Telephone P. & A. Main 883. Gyógyít mindenféle nyugtalanító betegségeket. Titkos női-férfi betegségeket gyorsan és biztonságosan legyőzve titoktartással. Nem csinál káromogót, nem küld országos utasítást, hanem megvárja, hogy azt kérnek tőle. Nem hirdeti árakat, hanem bizalmasan megbeszéli. Minden betegségeket a bizalommal forduljanak dr. S. Goldman-hoz. Iródneműk 5 Naponta ingyen 9-től este 6-ig. Vasárnap reggel 9-től 12-ig!

FINTA MIHÁLY, BORBÉLY ÉS FODRÁS, New York. 516 E. 6th Street.

HÁJÓ VAGY VASUTIJEGYET VÁSÁROLNI AZ ÖSSZES VONALAKRA - PÉNZT KÜLDENI VAGY KÖZJEGYZŐI DOLGOK GORS ELINTÉZÉSÉRE A LEGJOBB ÉS A LEGTANACOSABB FORDULNI DEUTSCH BROS BANKÁROKHOZ 319. E. HOUSTON ST. NEW YORK. A Francia forradalom 40 füzetből álló tudományos regény. Ára füzetenként 6c., postán szállítva 6 cent. Megrendelhető a "Népakarattal" könyvkereskedésben 516 E. 6th St. New York.

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. ÁRPÁD HALL 431 E. 6th St. New York. Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a LIBERTY HALL-ban 49 Mercer St. Newark, N. J. Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmos termek bálók, lakodalmak és egyleti gyűlésekre. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava. Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és-billiárd. A. Orawetz, tulajdonos.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street New York. Telephone 1027 Oréhard

Mrs. KLEIN magyar kávéház és étterem 257 Springfield Ave. Newark.

Wachsman női és férfi-dívat áruháza 86 Avenue A NEW YORK (az 5-ik és 6-ik ut-ák között) Olcsó szabott árak!

Mrs. J. HOFFMANN, MAGYAR VIRÁGÜZLETE 971 SECOND AVE. 51. és 52. utca között N. Y. Elvállal mindennemű mulatság dekorációk, lakodalmi csokrok és temetkezési munkák elkészítését. Menyasszonyi koszorúk nagy és lassútkában. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöztetik. Koszoruzallagok rendelésre készíttetnek.

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oakland, Ca. JAKOBY MIKSA orvostanhallgató Angol Magyar iskoláiban 238 E. 6th St. és 1528 Second Ave. (79th St.) Kitiünö oktatást nyerhet az angol nyelvben. Up-town-i iskolám november 17-én nyílik meg személyes vezetésem alatt. Jelentkezni lehet 238 E. 6th St.-i iskolámban. Előadások este 8-tól 10-ig. Havi díj \$2.50 Bővebb felvilágosítás kívánatra.

Katolin János FÉNYKÉPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendeléseknél KÉSŐBB is. Nagyobbítások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 drb. 25. Kérem a magyarok pártfogását. Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

Ugyes magyar születésznő Jergler Paula Budapestén az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 546 Washington Boulevard, Pauline St sarkán, Chicago, Ill. Telephone Seely 3188.

TULY az egyedüli magyar FÉNYKÉPESZ NEWARKON, N. J. 4 West Street. Legfinomabb kivitelű fényképek tucatja \$2.00-tól-feljebb. Nyitva ünnep- és vasárnapokon is.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tisztas jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZSÓ 513 E 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHAZAM a magyar nyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étkek. - Hazai billiárd asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság.

Felkérjük olvasóinkat, hogy szükségleteiket hirdetőinknél szeressék be a vásárlás alkalmával hivatkozzanak a NÉPAKARAT-ra.

HÁJÓJEGYET VÁSÁROLNI PÉNZT KÜLDENI LEGJOBB ÉS A LEGTANACOSABB FORDULNI KISS EMIL BANKÁRÁL IRJON NEW YORK 107 SECOND AVE FENNALE FENNALE ÁRBEJUTÉNY

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York. Izletes és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb. A munkáért jótállók. Nyitva vasár- és ünnep napon is.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterem. - 4-ik utca 197, New York - AJÁNlja KITIÜNÖ M A G Y A R KONYHÁJÁT. Kitiünö itatok. Kitiünö itatok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepekre. A New Yorki Magyarok Szocialisták kedvelt gyűlési helye. Különböző munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

JÓZSEF KÁROLY MAGYAR PÉK 615 So. 2nd St. St. Louis, Mo. Megrendeléseket házhoz szállítok. Hajó- és vasutjegyeket eladok, valamint pénzt küldök minden irányban. Telephone 2993-79th

PILÁT F. MAGYAR SZÜLÉSNŐ Budapestén az egyetemen vizsgázott, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 1443 Ave. A, New York. Bet. 76th & 77th Sts.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzállító és váltó-intézet Főüzllet 127 Second St., Passaic, N. J. PÉNZT a legolcsóbban és lehető leggyorsabban küld az O-hazába. Pénz bevitelét bármely hazai bankba kamattal együtt elhelyezem a betéti könyvet rövid időn belül kihozatom. Nemkülönböztetve az O-hazában, árszámba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy oda szállítok. OKTATOK szakszerűen, a törvénytérő foci, havatvati katonai, telektonyvi, hitelesítés, számba, a szükségesnél megkezesítéssel, a legelőnyösebb feltételekkel elhelyezem összegüket, Budapesti iródm után díjtalanul kihozatom, csupán a szükségesnél megkezesítéssel hitelesítésért azamatok csekély díjjal. HÁJÓJEGYKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kiutazom el a hajóhoz. CSOMAGOKAT az O-hazából küszorok vagy